

"...

II-İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçesi şöyledir :

"Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22.2.1995 tarih ve E: 1994/1095, K:1995/150 sayılı kararıyla doğum tarihi 8.9.1933 olarak tashih edilen davacı, 3.10.1995 tarihli dilekçeyle; emeklilik işlemlerinde düzeltilen yeni doğum tarihinin esas alınmasını istemiş; T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü 3.11.1995 tarih ve 17.02.03 sayılı işlemiyle, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 105. maddesinin "18 yaşından sonra yaptırılan yaş tashihlerine itibar edilemeyeceği" hükmünü amir bulunduğu gerekçesiyle istemini reddetmiştir.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 105. maddesinin 3. fıkrasında "Ancak, doğum tarihlerinde, iştirakçiler için 18 yaşın doldurulmasından sonra, ... yapılan düzeltmeler nazara alınmaz" hükmü yer almaktadır.

Kurulumuzca, uyuşmazlığın kaynaklandığı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 105. maddesinin 3. fıkrasında doğum tarihlerinde 18 yaşın doldurulmasından sonra yapılan düzeltmelerin dikkate alınmayacağını öngören hükmünün Anayasaya aykırılığı bakımından incelenmesi, davacının bu yöndeki savları da dikkate alınarak gerekli görülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında tanımlandığı gibi, hukuk devleti; insan haklarına saygı gösteren, bu hakları koruyucu adil bir hukuk düzeni kuran, bunu sürdürmeye kendisini yükümlü sayan, bütünüyle hukuka uyan devlet demektir. Hukuk devleti niteliğini kazanmanın vazgeçilmez koşullarından birisi mahkeme kararlarına uyulma zorunluluğudur. Anayasa'nın 138. maddesi; yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğunu, bu organlar ve idarenin, mahkeme kararlarını hiç bir surette değiştiremeyeceğini ve bunların yerine getirilmesini geciktiremeyeceğini öngörmüştür.

Öte yandan hukuk devleti niteliğini kazanmanın vazgeçilmez koşullarından bir diğeri ise yasalar önünde herkesin eşitliğidir. Anayasanın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesi Anayasa Mahkemesi kararıyla açıklanmıştır. Bu kararlarda belirtildiği üzere, eylemli değil, hukuksal eşitliği öngören eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olan kişiler arasında haklı bir nedene dayanılmadan ayırım yapılamayacağı esasını içermektedir. Böylece eşitlik ilkesine yer veren Anayasa hükmü hukuki açıdan kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlara değişik uygulama yapılmasını, yasa önünde ayırımı yasaklamaktadır.

Yukarıda belirtilen 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 105. maddesinin 3. fıkrası, mahkeme kararıyla yapılan yaş tashihlerinde T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne yargı kararlarını yerine getirme konusunda seçimlik bir hak tanımaktadır. Bir başka ifadeyle 18 yaş öncesi yapılan yaş tashihlerine ilişkin yargı kararı kabul edilirken, 18 yaş sonrası yapılan yaş tashihine ilişkin yargı kararının gereği yerine getirilmemektedir. Söz konusu yasal düzenlemede olduğu gibi yasama organı, yasama görevini yerine getirirken yargı organlarınca verilen kararların yerine getirilmesi konusunda idareye takdir hakkı verecek yasal düzenlemeler yapmamalıdır.

Belirtilen durumlar Anayasanın 138. maddesinde ifade edilen yargı kararlarına uyulma zorunluluğu ile bağdaşmamaktadır.

Esas Sayısı : 1997/4

Karar Sayısı : 1998/15

Diğer yandan 18 yaş öncesi yapılan yaş tashihlerine ilişkin yargı kararının gereğinin yerine getirilip 18 yaşın dolumundan sonra yapılan yaş tashihine ilişkin yargı kararının gereğinin yerine getirilmemesi, hukuksal durumları aynı olan kişiler arasında haklı bir nedene dayanılmadan ayırım yapılmasına yol açtığından eşitlik ilkesiyle bağdaşmamakta ve hukuk devleti ilkesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 105. maddesi 3. fıkrasındaki "Ancak, doğum tarihlerinde, iştirakçiler için 18 yaşın doldurulmasından sonra, ... yapılan düzeltmeler, nazara alınmaz." hükmünün Anayasanın 10 ve 138. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan yasa hükmünün iptali istemiyle Anayasa mahkemesine başvurulmasına ve Anayasa mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar dosyanın bekletilmesine... karar verildi".